

Voor meer info over
veilig werken, kijk op
www.agroarbo.nl

Ongevallen door storingen voorkomen

Tips en vuistregels voor de toolboxmeeting

Als het werk vertraging oploopt door een storing is het zaak deze zo snel mogelijk op te lossen. Snel zijn is belangrijk. Het is echter belangrijker dat er niemand gewond raakt. Je eigen veiligheid gaat altijd voor snelheid. Als je gewond raakt, is dat vooral akelig voor jezelf, maar ook het snelle oplossen van de storing is dan mislukt.

VOORKOMEN VAN STORINGEN

Als een machine niet goed wordt onderhouden, neemt de kans op storingen toe. Controleer daarom of het onderhoud tijdig is uitgevoerd. Zit er onderhoud aan te komen, geef het dan door, zodat het kan worden ingepland. Geef het ook door als er rare geluiden zijn of als dingen anders functioneren dan gebruikelijk was. Controleer voor gebruik of alles werkt zoals het moet werken. Controleer ook de beveiligingen en de beschermkap van de aftakas. Gebruik passend borgmateriaal en voorkom speling op kogels en pennen.

VOORBEREID ZIJN OP STORINGEN

Zorg dat je weet wat je moet doen als je te maken krijgt met een storing. Met wie neem je contact op om de storing te melden? Welke storingen kun je zelf oplossen en welke niet? Als het noodzakelijk is dat een machine draait tijdens het oplossen van een storing, dan mag dat alleen gebeuren door iemand die daar verstand van heeft. Het werken aan een draaiende machine is levensgevaarlijk en je moet dus goed weten wat je doet en hoe de machine zal reageren. Onderzoek dit risico niet! Er zijn voorbeelden genoeg waarbij dit fout is gegaan. Als je weet welke storingen je kunt verhelpen, zorg dan dat je het juiste materiaal daarvoor bij je hebt. Zorg dat je alle pictogrammen die op de machine staan begrijpt.

STORINGEN VERHELPEN

Meld dat je te maken hebt met een storing. Indien nodig kan dan de planning worden aangepast of een andere oplossing worden gezocht. Dat geeft meer rust om de storing te verhelpen. Met heel veel gejaag de storing oplossen is voor jezelf lastig en komt de snelheid meestal niet ten goede. Bewaar je rust. Ook is het goed om te weten of een bepaalde storing met regelmaat voorkomt. Dan is er waarschijnlijk iets aan de hand met de machine wat moet worden verholpen. Dus ook al is het een kleine storing, die moet bekend zijn bij degene die over het onderhoud gaat.

Wat is er gebeurd?

"We waren bezig met maïs hakselen. Plotseling liep de maïs vast in de maïsbek van de hakselaar. We probeerden dit op te lossen door de maïs terug te draaien, maar dat lukte niet. Toen ben ik uitgestapt. Mijn collega zette de invoer stil. Ik haalde met mijn hand de maïs eruit en stopte de maïs er opnieuw in. We zetten de invoer weer aan, maar de maïs liep nog steeds vast. Ik haalde de maïs er weer uit. Daarna zetten we de invoer aan en ik gooide de maïs er in kleine hoeveelheden in. Het waren lange stengels. Ik hield een paar stengels vast. Toen die in de invoermond kwamen, kreeg ik plotseling een ruk aan mijn arm, waardoor ik voorover viel en met mijn rechterhand in de aanvoertrommel kwam. Mijn collega belde direct 112. In het ziekenhuis bleek mijn hand zo ernstig beschadigd dat hij moest worden geamputeerd."

Waarom ging het mis?

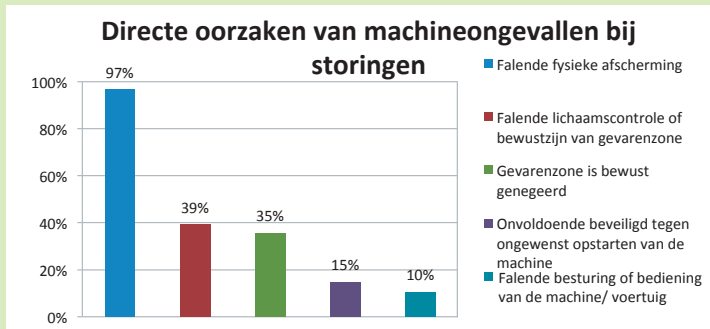
De achterliggende oorzaak heeft te maken met 'motivatie en alertheid': omdat de maïs al een paar keer vastliep, was het slachtoffer zich minder bewust van het gevaar van de draaiende machine. Hij was niet voldoende alert, hoewel hij zich in de gevarenzone bevond.

Bron: RIVM

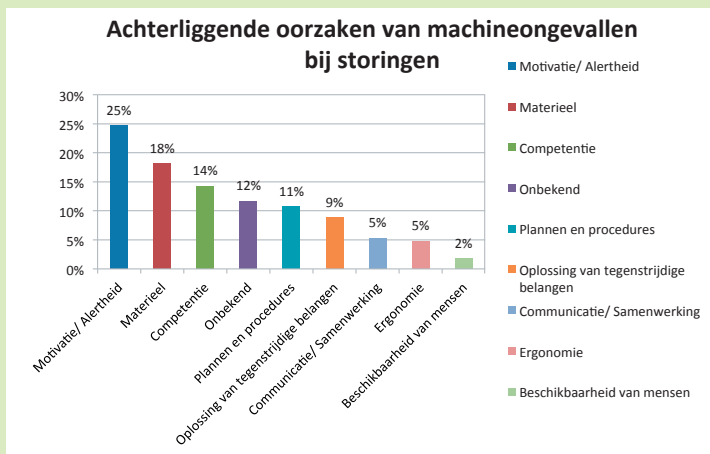
FEITEN EN CIJFERS

Tussen 1998 en 2013 betrof 22% van de bij Inspectie SZW gemelde arbeidsongevallen een machineongeval: ongevallen waarbij iemand in contact kwam met de bewegende delen van een machine. 21% van het totale aantal slachtoffers viel bij machineongevallen. Bij 15% van het totale aantal machineongevallen was er sprake van de activiteit *vrijmaken, deblokkeren, of opheffen van een storing* aan een machine. Machineongevallen tijdens een storing leidde bij 2% van de slachtoffers tot overlijden, bij 71% tot permanent letsel, bij 18% tot niet-permanent letsel en bij 9% tot onbekend letsel.

Figuur 1

Figuur 2

TIPS EN VUISTREGELS

1. Meld de storing. Dan is de planning hiervan op de hoogte en kunnen oplossingen worden gezocht.
2. Is voor het oplossen van de storing een draaiende motor of aandrijving nodig? Dan mag de storing alleen worden verholpen door iemand die deskundig is.
3. Houd in je achterhoofd dat beknelling of worden gegrepen altijd een ernstige afloop heeft, waar niemand op zit te wachten. Dus ook al is het in het verleden vaak goed gegaan, neem geen onnodige risico's en blijf rustig. Als jij de storing geconcentreerd verhelpt, gaat dat waarschijnlijk beter en sneller dan jagen, afraffelen en risico's nemen.
4. Zet altijd eerst de motor of aandrijving af.
5. Zorg dat de motor niet kan worden aangezet zonder dat jij het wilt, bijvoorbeeld door de contactsleutel mee te nemen.
6. Klim niet op een machine als daar geen voorzieningen voor zijn.
7. Wacht tot draaiende delen stil staan.
8. Zorg dat je niet kunt blijven hangen achter sieraden, open jassen enzovoort.
9. Begin dan pas aan de reparatie.
10. Neem na afloop de tijd om te controleren of de reparatie is gelukt. Ga pas verder met werken als je zeker weet dat alles weer goed functioneert.
11. Geef jezelf een schouderklopje voor het veilig oplossen! Dat vroeg zelfbeheersing en kalmte.

TEKST: Corina van Zoest-Meester, adviseur Arbo

BEELD: Stigas, RIVM

